

Dosarul nr. 2r-554/23
2-23066518-01-2r-08122023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. I. Rabei)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu)

D E C I Z I E

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Alina Verbnîi,
în cauza civilă, la cererea de chemarea în judecată depusă de Larisa Andrușca împotriva lui Alexandr Verbnîi, Rodicăi Verbnîi și Alinei Verbnîi, intervenient accesoriu notarul Gheorghe Russu, cu privire la revocarea contractelor de donație, împotriva încheierii din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Constantin Rusu, în interesele Alinei Verbnîi împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind înaintată de o persoană care nu este în drept să declare apel,

c o n s t a t ă :

La 11 mai 2023, Larisa Andrușca a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcursul examinării cauzei, împotriva lui Alexandr Verbnîi, Rodicăi Verbnîi și Alinei Verbnîi cu privire la revocarea contractelor de donație (f. d. 4-6, 40-42).

Prin încheierea protocolară din 07 august 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, notarul Gheorghe Russu (f. d. 51 recto-verso).

Prin hotărârea din 19 septembrie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Andrușca (f. d. 76-77, 84-87).

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9052 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractului constituind: terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,1909 ha, nr. cadastral XXXXX, casa de locuit cu suprafața de 109,9 m², cu numărul cadastral XXXXX, construcție accesorie cu suprafața de 55,0 m², cu numărul cadastral XXXXX, amplasate în s. XXXXX, str. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9048 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Verbnîi Maxim în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație grădină, cu suprafața de 0,03 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9050 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație grădină, cu suprafața de 0,0793 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9054 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 0,1764 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9056 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 0,8446 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9058 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 0,4474 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9062 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Russu Gheorghe, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 1,6888 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9064 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 0,3528 16 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

A fost revocat contractul de donație, înregistrat cu nr. 9066 din data de 23 septembrie 2015, autentificat la biroul notarului Gheorghe Russu, încheiat între Larisa Andrușca, în calitate de donator și Maxim Verbnîi în calitate de donatar, obiect al contractul constituind: terenul cu destinație agricolă, cu suprafața de 0,8948 ha, nr. cadastral XXXXX, amplasat în extravilanul s. XXXXX, raionul XXXXX.

La 22 septembrie 2023, avocatul Constantin Rusu, în interesele Alinei Verbnîi a declarat apel împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată (f. d. 80-81).

Prin încheierea din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Constantin Rusu, în interesele Alinei Verbnîi împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind înaintată de o persoană care nu este în drept să declare apel (f. d. 96-98).

La 23 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Alina Verbnîi a declarat recurs împotriva încheierii din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de apel, cu emiterea unei noi încheieri de punere pe rol a cererii de apel (f. d. 103-105, 111).

În motivarea recursului, recurenta Alina Verbnîi a indicat că, conform procurii din 18 februarie 2022, a împuternicit-o pe Alexandra Popa, inclusiv cu dreptul de a angaja un avocat.

A menționat că avocatul Constantin Rusu, care a și contestat în baza procurii eliberate de ea, i-a fost acordat de stat și nu a fost angajat de ea personal.

La 19 martie 2023, Alina Verbnîi, prin intermediul avocatului Ana Nichitoi, a depus explicații suplimentare pe marginea recursului depus, menționând că avocatul care a participat în prima instanță și a fost admis de altfel de către instanța de fond, a fost numit prin decizia nr. 0415/ACC din 17 mai 2023 de către Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și a acționat în baza procurii prin care mama acesteia este împuternicită să o reprezinte.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii recurate la 31 octombrie 2023, a fost expediată în adresa părților, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f. d. 99), fiind recepționată de către recurentă la 09 noiembrie 2023, circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 101).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs la 23 noiembrie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea încheierii contestate prin prisma motivelor recursului și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din materialele dosarului rezultă că prin încheierea din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Constantin Rusu, în interesele Alinei Verbnîi împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, ca fiind înaintată de o persoană care nu este în drept să declare apel (f. d. 96-98).

În susținerea concluziei menționate, prin prisma art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a reținut că, în condițiile în care Alexandra Popa nu întrunește nici una din condițiile expres și imperativ specificate la art. 360 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nefiind în drept să declare apel, întrucât nu este parte și nici participant la proces, ceea ce denotă că avocatul Constantin Rusu reprezintă o persoană care nu este parte la proces, iar în mandat nu este aplicată nici semnătura persoanei care urmează a fi reprezentată.

Actele cauzei atestă că cererea de apel împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, a fost depusă în interesele Alinei Verbnîi, de către avocatul Constantin Rusu, și tot ultimul a semnat-o (f. d. 80-81).

În același timp, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că prin procura din 18 februarie 2022, Alina Verbnîi a împuternicit-o pe Alexandra Popa să o reprezinte în fața instanțelor judecătorești, inclusiv cu dreptul de a angaja un avocat (f. d. 133-135).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că potrivit mandatului seria MA nr. 1989694 din 17 mai 2023, anexat la actele cauzei, în conformitate cu decizia coordonatorului Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr. 0415/ACC din 17 mai 2023, avocatul Constantin Rusu a fost împuternicit să acorde asistență juridică în cauza civilă în apărarea intereselor Alexandrei Popa privind revocarea contractelor de donație (f. d. 39 recto-verso).

Prin scrisoarea Oficiului Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr. 108 din 18 mai 2023, anexată la explicațiile suplimentare pe marginea recursului, Alexandrei Popa i-a fost adus la cunoștință că la 15 mai 2023, a fost înregistrată cererea depusă de aceasta privind acordarea asistenței juridice garantate de stat în beneficiul Alinei Verbnîi. În urma examinării cererii, ținând cont de prevederile art. 19 alin. (1) din Legea cu privire la asistență juridică garantată de stat nr. 198-XVI din 26 iulie 2007, Alexandra Popa a fost informată că prin decizia nr. 0415/ACC emisă de OT Bălți din 17 mai 2023, pentru consultanță, asistență și prezentare juridică a fost desemnat avocatul Constantin Rusu (f. d. 127).

Astfel, având în vedere că la momentul pronunțării încheierii din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Constantin Rusu, în interesele Alinei Verbnîi împotriva hotărârii din 19 septembrie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, la materialele dosarului lipsea decizia nr. 0415/ACC emisă de Oficiul Teritorial Bălți al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că se impune necesitatea verificării și elucidării aspectului referitor la desemnarea avocatului Constantin Rusu de a acorda asistența juridică garantată de stat în beneficiul Alinei Verbnîi.

În aceste circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră pripită concluzia instanței de apel privind lipsa împuternicirilor avocatului Constantin Rusu de a contesta cu apel hotărârea instanței de fond în numele și interesele Alinei Verbnîi.

Drept urmare, întru acordarea posibilității părților de a-și valorifica pe deplin drepturile procesuale și întru asigurarea unui proces echitabil, Completul de judecată

al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Alina Verbnîi, a casa încheierea din 30 octombrie 2023 a instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Alina Verbnîi.

Se casează încheierea din 30 octombrie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemarea în judecată depusă de Larisa Andrușca împotriva lui Alexandr Verbnîi, Rodicăi Verbnîi și Alinei Verbnîi, intervenient accesoriu notarul Gheorghe Russu, cu privire la revocarea contractelor de donație, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni